

## ۶۔ سیرِ باغِ وحش

**تہمید :** سفرنامہ نثری ادب کی ایک صنف ہے۔ سفرنامے بڑی دلچسپی سے پڑھے جاتے ہیں۔ اس کی وجہ یہ ہے کہ سفرنامہ نگار مختلف ملکوں کی سیر کرتے ہوئے اپنی تحریر کے ذریعے ہمیں بھی اس سیر میں شامل کر لیتا ہے۔ اس طرح ہمیں نئے نئے مقامات، تہذیبوں، نئے حالات اور نئے رسم و رواج سے واقفیت ہو جاتی ہے۔ بادشاہ ایران ناصر الدین شاہ قاجار سیاحت کے لیے یورپ گئے تھے۔ اس سبق میں انھوں نے چڑیا گھر کی سیر کا حال بیان کیا ہے جس میں انھوں نے مختلف جانوروں، پرندوں، آبی جانداروں اور پودوں وغیرہ کا اس طرح ذکر کیا ہے کہ ہمیں ان کی حفاظت کی طرف رغبت پیدا ہوتی ہے جو آج کی ایک بڑی ضرورت ہے۔

آنچه اشکالی کہ در کتابها دیده بودم در باغ وحش زندہ دیدم۔ در این باغ وحش قفس های بزرگ خوب دیده شد کہ هر نوع حیوانی را در قفس علیحدہ گذاشته بودند۔ انواع طیوری کہ در عالم بهم می رسد همه در آنجا موجود بود۔ ما داخل دالان قفس های حیوانات درندہ شدیم۔ شیر یالدار افریقا بسیار عظیم الجثہ و مہیب بود۔ چشم های دریدہ خیلی مہیب، بدن خوش شکل مثل مخمل۔ دو پلنگ سیاہ ہم دیدہ شد۔ شیر مادہ ہم بود کہ چند بچہ شیر همانجا زائیدہ و بچہ هایش بزرگ شدہ بودند۔ پلنگ زیاد، یوزهای مختلف، کفتارهای عجیب الخلفت صدا های غریب می کردند۔ میمون های مختلف و دو فیل ہم بودند۔ گورخر و خرس و روباه، نھنگ و خارپشت و سنگ پشت ہم دیدہ می شود۔ انواع طوطی ها و طاؤس ها و انواع مرغ های خوش رنگ در قفسی بسیار بزرگ مشغول پرواز و بازی بودند۔ باز بہ ماہی خانہ آمدم۔ دیدم ماہی ها و حیوانات و نباتات بحری را توی حوض ها کہ روی آنها بلور و آئینہ های بزرگ است، انداختہ اند۔ از آنجا کہ ایستادہ تماشا می کردم، تہ حوض پیدا بود ماہی ها و جانور ها و نباتات بحالتِ طبعی کہ در دریا دارند، بعض خوابیدہ بعض در حرکت۔ ماہی های عجیب نوع و رنگارنگ، بزرگ و کوچک، اینجا همه دیدہ می شوند۔

(ناصر الدین شاہ قاجار)

### فرہنگ (Glossary)

|                      |                       |        |
|----------------------|-----------------------|--------|
| Figures              | شکل کی جمع، تصویریں   | اشکال  |
| Beasts, wild animals | جنگلی جانور           | وحش    |
| Cages                | پنجرے                 | قفس ها |
| Kind                 | قسم                   | نوع    |
| Birds                | پرندے                 | طیور   |
| Fringed              | جس کی گردن پر بال ہوں | یالدار |

|                     |                       |            |
|---------------------|-----------------------|------------|
| Huge body           | بڑے جسم والا          | عظیم الجثہ |
| Dangerous           | بھیا نک               | مہیب       |
| Leopard             | تیندوا                | پلنگ       |
| Cheetah             | چیتا                  | یوز        |
| Hyena               | لکڑ بھگا              | کفتار      |
| Odd looking         | عجیب صورت / ہیئت والا | عجیب الخلق |
| Monkey              | بندر                  | میمون      |
| Elephant            | ہاتھی                 | فیل        |
| Ass / donkey        | گدھا                  | خر         |
| Zebra, wild ass     | زیرا، جنگلی گدھا      | گورخر      |
| Bear                | رپچھ                  | خرس        |
| Fox                 | لومڑی                 | روبہ       |
| Alligator           | مگرچھ                 | نہنگ       |
| Porcupine           | سہاہی، جنگلی چوہا     | خار پشت    |
| Tortoise            | کچھوا                 | سنگ پشت    |
| Parrot              | طوطا                  | طوطی       |
| Peacock             | مور                   | طاؤس       |
| Birds               | پرندے                 | مرغ ہا     |
| Fish-pond, aquarium | چھلی گھر              | ماہی خانہ  |
| Cutglass            | شفاف شیشہ             | بلور       |
| To watch            | دیکھنا                | تماشا کردن |
| Little              | چھوٹا                 | کوچک       |

### پرسش / Exercise

۱۔ مناسب الفاظ سے ذیل کی خانہ پری کیجیے۔ Fill in the blanks with appropriate words.

- ۱۔ در این باغ وحش ..... خوب دیدہ شد۔
- ۲۔ ما داخلِ دالانِ قفسِ های ..... شدیم۔
- ۳۔ شیر ..... بسیار عظیم الجثہ و مہیب بود۔
- ۴۔ دو ..... ہم دیدہ شد۔
- ۵۔ کفتار های عجیب الخلق ..... می کردند۔

Complete the following activities.

۲۔ درج ذیل سرگرمیاں مکمل کیجیے۔

۱۔ اسم های طیور از درس بنویسید۔

۲۔ اسم های عجیب الخلق حیوانات را بنویسید۔

۳۔ در ماهی خانه مصنف چه دید، بنویسید۔

Match the following.

۳۔ مناسب جوڑیاں لگائیے۔

| خانہ 'ب'   | خانہ 'الف' |
|------------|------------|
| سیاہ       | شیر        |
| خوش رنگ    | پلنگ       |
| عجیب نوع   | مرغ ها     |
| عظیم الجثہ | ماهی ها    |

Solve the following crossword.

۴۔ درج ذیل معما حل کیجیے۔

|   |  |  |   |
|---|--|--|---|
| پ |  |  |   |
|   |  |  |   |
|   |  |  |   |
| گ |  |  | ب |

Complete the following web-diagram.

۵۔ درج ذیل شبکی خاکہ مکمل کیجیے۔

|  |            |  |
|--|------------|--|
|  |            |  |
|  | نوع حیوانی |  |
|  |            |  |

Write singulars/plurals.

۶۔ درج ذیل الفاظ کے واحد/جمع لکھیے۔

|       |     |      |       |         |      |
|-------|-----|------|-------|---------|------|
|       | نوع |      | حیوان |         | واحد |
| اشکال |     | طیور |       | ماهی ها | جمع  |

Use the following into Persian sentences.

۷۔ درج ذیل کوفارسی جملوں میں استعمال کیجیے۔

۱۔ قفس ۲۔ مہیب ۳۔ ماهی خانه ۴۔ بزرگ ۵۔ رنگارنگ

عملی کام:

اُردو یا انگریزی میں اپنے کسی سفر کی روداد کا پروجیکٹ تیار کر کے جماعت میں پیش کیجیے۔

Prepare a report of any of your journey in Urdu or English and present it in your classroom.